

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4700, 25.4.2019

Ν. 62(Ι)/2019

Ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμος του 2019 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 62(Ι) του 2019

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ
Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διαμεσολάβησης σε Οικογενειακές Διαφορές Νόμος του 2019.

ΜΕΡΟΣ Ι ΕΡΜΗΝΕΙΑ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

«Διαδικαστικός Κανονισμός» σημαίνει διαδικαστικό κανονισμό που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 44·

«διαμεσολάβηση» σημαίνει διαρθρωμένη διαδικασία, ο σκοπός της οποίας καθορίζεται στο άρθρο 4, κατά την οποία δύο ή περισσότερα μέλη μιας οικογένειας επιχειρούν να καταλήξουν σε συμφωνία για την επίλυση οικογενειακών τους διαφορών με τη βοήθεια διαμεσολαβητή·

«διαμεσολαβητής» σημαίνει τρίτο προς τα μέρη πρόσωπο, το οποίο είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών και στο οποίο ανατίθεται η διεξαγωγή διαμεσολάβησης δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

«δικαστήριο» σημαίνει οικογενειακό δικαστήριο που συστήνεται και λειτουργεί δυνάμει των διατάξεων του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου, στη δικαιοδοσία του οποίου εμπίπτει συγκεκριμένη οικογενειακή υπόθεση·

23 του 1990
247 του 1990
231 του 1991
88(Ι) του 1994
33(Ι) του 1996
61(Ι) του 1997
26(Ι) του 1998
92(Ι) του 1998
46(Ι) του 1999
96(Ι) του 1999
58(Ι) του 2000
63(Ι) του 2006
69(Ι) του 2009.

«δικαστής» σημαίνει δικαστή του δικαστηρίου·

«Κανονισμοί» σημαίνει Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 43·

«Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών» σημαίνει το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών που καταρτίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7·

«οικείο επαγγελματικό μητρώο» σημαίνει το μητρώο επαγγελματικού σώματος οποιουδήποτε επαγγελματικού τομέα από τον οποίο δυνατό να προέρχεται διαμεσολαβητής·

«οικογενειακή διαφορά» σημαίνει διαφορά που σχετίζεται με το θεσμό της οικογένειας και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διαφορά σε σχέση με γονική μέριμνα, διατροφή παιδιών, διατροφή συζύγων ή συμβίων και περιουσιακές σχέσεις συζύγων ή συμβίων, αλλά δεν περιλαμβάνει διαφορά που σχετίζεται με την αφαίρεση ή την ανάθεση γονικής μέριμνας·

«παιδί» σημαίνει πρόσωπο ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών·

«Πειθαρχικό Συμβούλιο» σημαίνει το συμβούλιο που συνιστάται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 37·

«συμφωνία διαμεσολάβησης» σημαίνει συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ των μερών σε οικογενειακή διαφορά και του διαμεσολαβητή, με την οποία ρυθμίζονται οι όροι της διαμεσολάβησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20·

«συμφωνία συμβιβασμού» σημαίνει συμφωνία μεταξύ των μερών σε οικογενειακή διαφορά, η οποία συνάπτεται μετά από διαμεσολάβηση·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Πεδίο
εφαρμογής.

3. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται σε οικογενειακές διαφορές και κάθε διαμεσολάβηση σε οικογενειακή διαφορά ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Διαμεσολάβηση.

4.-(1) Σκοπός της διαμεσολάβησης σε οικογενειακή διαφορά είναι όπως τα μέρη, με τη συμβολή διαμεσολαβητή, καταλήξουν σε κοινές αποφάσεις για τη διευθέτηση των οικογενειακών τους διαφορών.

(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), με τη διαμεσολάβηση επιδιώκονται ειδικότερα τα ακόλουθα:

- (α) Η ενθάρρυνση συναινετικών προσεγγίσεων με σκοπό τον περιορισμό των συγκρούσεων και της εχθρότητας μεταξύ των μερών σε οικογενειακή διαφορά και η βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ όλων των μελών της οικογένειας·
- (β) ο περιορισμός των αρνητικών επιπτώσεων που προέρχονται από τις οικογενειακές συγκρούσεις·
- (γ) η στήριξη και διατήρηση των σχέσεων μεταξύ των μελών της οικογένειας, ιδιαίτερα γονέων και τέκνων·
- (δ) η διασφάλιση του συμφέροντος του παιδιού·
- (ε) η ενθάρρυνση της ανάληψης, με υπευθυνότητα, της κοινής γονικής ευθύνης για τη φροντίδα, ευημερία και ανάπτυξη των παιδιών, σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία κυρώθηκε από τη Δημοκρατία με τον περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Κυρωτικό) Νόμο, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σύμβαση αναφορικά με δικαιώματα του παιδιού την οποία έχει κυρώσει η Δημοκρατία, ανεξάρτητα από το γαμικό καθεστώς και τις συνθήκες διαβίωσης οποιουδήποτε από τους γονείς· και
- (στ) ο περιορισμός των επίδικων θεμάτων και η οριστική επίλυση της οικογενειακής διαφοράς σε συντομότερο χρονικό διάστημα από αυτό που απαιτείται για την επίλυσή της αποκλειστικά μέσω δικαστικών διαδικασιών.

243 του 1990
5(III) του 2000
9(III) του 2010.

Βασικές αρχές
που διέπουν τη
διαμεσολάβηση.

5. Η διαμεσολάβηση ασκείται σύμφωνα με τις αρχές-

- (α) Της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, θρησκείας, φύλου, εθνότητας ή φυλετικής καταγωγής, κοινότητας, πεποιθήσεων, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο·
- (β) της διασφάλισης του συμφέροντος του παιδιού·
- (γ) της εμπιστευτικότητας, ουδετερότητας και αμεροληψίας·
- (δ) της εθελούσιας συμμετοχής των μερών· και
- (ε) της λήψης υπόψη από το διαμεσολαβητή οποιασδήποτε ευάλωτης κατάστασης οποιουδήποτε των μερών στη διαμεσολάβηση.

ΜΕΡΟΣ II
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ, ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΡΩΓΗ ΓΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

- Διαμεσολάβηση.** 6.-(1) Διαμεσολάβηση δυνατόν να διεξάγεται οποτεδήποτε, περιλαμβανομένης της διεξαγωγής στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας που αφορά συγκεκριμένη οικογενειακή διαφορά, και διενεργείται από πρόσωπο το οποίο είναι εγγεγραμμένο στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.
- (2) Διαμεσολάβηση δυνατόν να πραγματοποιείται για μέρος ή για το σύνολο οικογενειακής διαφοράς.
- Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.** 7.-(1) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως τηρεί ειδικό Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών στο οποίο εγγράφονται, μετά από αίτησή τους και καταβολή του τέλους που καθορίζεται στο παρόν άρθρο, πρόσωπα που επιθυμούν να διενεργούν διαμεσολάβηση ως διαμεσολαβητές οικογενειακών διαφορών και τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8.
- (2) Πρόσωπο που αιτείται της εγγραφής του ως διαμεσολαβητή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών καταβάλλει τέλος εγγραφής το ύψος του οποίου καθορίζεται ή/και αναθεωρείται κατά καιρούς με Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 43.
- (3) Το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.
- Εγγραφή Διαμεσολαβητή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών.** 8.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), κανένα πρόσωπο δεν εγγράφεται ως διαμεσολαβητής στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών, εκτός εάν-
- (α) Κατέχει πανεπιστημιακό τίτλο ή δίπλωμα αναγνωρισμένο από το αρμόδιο σώμα στη Δημοκρατία στα νομικά, στην ψυχολογία ή στην κοινωνική εργασία·
 - (β) είναι εγγεγραμμένο στο οικείο επαγγελματικό μητρώο του επαγγέλματος που ασκεί, όπου αυτό εφαρμόζεται·
 - (γ) ασκεί στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, το επάγγελμα για το οποίο κατέχει έναν εκ των αναφερόμενων στην παράγραφο (α) πανεπιστημιακό τίτλο ή δίπλωμα, για συνεχή περίοδο τουλάχιστον ενός (1) έτους, πριν από την υποβολή της αίτησης για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών·
 - (δ) έχει τη μόνιμη διαμονή του στη Δημοκρατία κατά τα δύο (2) τελευταία έτη πριν από την υποβολή της αίτησής του για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών·
 - (ε) δεν κατέχει και δεν κατείχε μόνιμη θέση στη δημόσια υπηρεσία ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά τα δύο (2) τελευταία έτη πριν από την υποβολή αίτησης για εγγραφή στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών·
 - (στ) δεν έχει καταδικαστεί για σοβαρό ποινικό αδίκημα ή για αδίκημα που ενέχει έλλειψη τιμιότητας ή ηθική αισχύροτητα·
 - (ζ) δεν βρίσκεται υπό επιτροπεία ή κηδεμονία και δεν στερείται της δικαιοπρακτικής του ικανότητας·
 - (η) έχει τύχει ειδικής εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση σε οικογενειακές διαφορές, όπως καθορίζεται σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 43· και
 - (θ) διατηρεί σε ισχύ ασφαλιστική σύμβαση με αδειούχο ασφαλιστική εταιρεία αναφορικά με την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης έναντι ευθύνης για επαγγελματική αμέλεια κατά την άσκηση του επαγγέλματος του διαμεσολαβητή οικογενειακών διαφορών.

(2) Διαμεσολαβητής ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο οικείο επαγγελματικό μητρώο άσκησης του επαγγέλματός του δεν αποκλείεται από την παράλληλη άσκηση του επαγγέλματος αυτού.

Διαγραφή
διαμεσολαβητών
από το Μητρώο
Διαμεσολαβητών
Οικογενειακών
Διαφορών.

9. Διαγραφή διαμεσολαβητή από το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών διενεργείται από τον Υπουργό για οποιοδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Ο διαμεσολαβητής, μετά την εγγραφή του στο Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών, παύει να πληροί τις προβλεπόμενες στο άρθρο 8 προϋποθέσεις ή διαπιστώνεται, μετά την εγγραφή του, ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνταν κατά το χρόνο της εγγραφής·
- (β) σε περίπτωση θανάτου του διαμεσολαβητή·
- (γ) ο διαμεσολαβητής υποβάλλει αίτημα για διαγραφή του από το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Διαφορών·
- (δ) ο διαμεσολαβητής κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης ή εκδίδεται κατ' αυτού προσωρινό διάταγμα διορισμού διαχειριστή (trustee), δυνάμει των διατάξεων του περί Πτωχεύσεως Νόμου·

Κεφ. 5.

49 του 1985
197 του 1986
156(Ι) του 1999
2(Ι) του 2008
74(Ι) του 2008
206(Ι) του 2012
61(Ι) του 2015
80(Ι) του 2016
146(Ι) του 2017
38(Ι) του 2018
90(Ι) του 2018.

- (ε) ο διαμεσολαβητής δεν ενήργησε σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3) του άρθρου 10, παρά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης από το Πειθαρχικό Συμβούλιο για την απόκτηση οικονομικού ή άλλου συμφέροντος που δυνατόν να επηρεάσει το αμερόληπτο της κρίσης του·
- (στ) διαπιστώνεται κατάχρηση της θέσης του διαμεσολαβητή κατά τρόπο που τυχόν συνέχιση διεξαγωγής διαμεσολάβησης από αυτόν να αποβαίνει επιβλαβής για το δημόσιο συμφέρον·
- (ζ) ο διαμεσολαβητής δεν συνεχίζει την επαγγελματική του κατάρτιση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11·
- (η) σε περίπτωση διαγραφής του διαμεσολαβητή από το οικείο επαγγελματικό μητρώο, όπου αυτό εφαρμόζεται· και
- (θ) το Πειθαρχικό Συμβούλιο διαβιβάζει αντίγραφο απόφασής του στον Υπουργό σύμφωνα με την οποία επιβάλλεται στον διαμεσολαβητή πειθαρχική ποινή διαγραφής από το Μητρώο Διαμεσολαβητών Οικογενειακών Υποθέσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 41.

Υποχρεώσεις
Διαμεσολαβητή.

10.-(1) Κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας διαμεσολάβησης ο διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με επιμέλεια, ανεξαρτησία και αμεροληψία, κατά τρόπο κατάλληλο και αποτελεσματικό, ανεξαρτήτως της ιδιότητάς του ή του επαγγέλματός του και ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο ορίστηκε ή ανέλαβε να διεξαγάγει την εν λόγω διαμεσολάβηση και δεν υπόκειται στον έλεγχο ούτε ακολουθεί τις οδηγίες οποιουδήποτε προσώπου ή αρχής.

(2) Ειδικότερα, χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), ο διαμεσολαβητής έχει υποχρέωση όπως-

- (α) Ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 5 και στον Κώδικα Δεοντολογίας, που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 45,
- (β) ενεργεί με αμεροληψία καθόσον αφορά τα μέρη,

- (γ) είναι ουδέτερος, καθόσον αφορά το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης,
- (δ) σέβεται τις απόψεις των μερών και διασφαλίζει την ισορροπία ισχύος των διαπραγματευτικών τους θέσεων,
- (ε) διασφαλίζει την ιδιωτική και εμπιστευτική φύση της διαμεσολάβησης και ειδικότερα των συζητήσεων που λαμβάνουν χώρα σε αυτή και μεριμνά, ώστε να μην αποκαλύπτεται οτιδήποτε αναφέρεται στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης, εκτός όπως προβλέπεται στην παράγραφο (στ) του παρόντος άρθρου και στα άρθρα 27 και 28,
- (στ) ενημερώνει τα μέρη ότι δηλώσεις που γίνονται κατά τη διαδικασία διαμεσολάβησης από τις οποίες διαφαίνεται ότι οποιοδήποτε πρόσωπο και ιδιαίτερα παιδί έχει υποστεί ή ενδέχεται να έχει υποστεί ή κινδυνεύει να υποστεί βία ή κακοποίηση θα αποκαλυφθούν από το διαμεσολαβητή στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) του άρθρου 27,
- (ζ) σε περίπτωση που η διαφορά αφορά ή επηρεάζει εν όλω ή εν μέρει παιδί, επιδεικνύει ιδιαίτερη μέριμνα για την ευημερία και το συμφέρον του παιδιού, ενθαρρύνει τους γονείς να επικεντρώνονται στις ανάγκες του παιδιού και τους υπενθυμίζει την πρωταρχική τους ευθύνη για την ευημερία του παιδιού, καθώς και την ανάγκη να πληροφορούν το παιδί και να λαμβάνουν υπόψη την άποψή του,
- (η) σε περίπτωση που η διαφορά αφορά ή επηρεάζει εν όλω ή εν μέρει παιδί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο και αφού συνεννοηθεί με τα μέρη, ακούει τις απόψεις του παιδιού και τις λαμβάνει υπόψη ανάλογα με την ηλικία και το βαθμό ωριμότητάς του,
- (θ) τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 27, δίδει ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσο ασκήθηκε στο παρελθόν ή ενδέχεται να ασκηθεί στο μέλλον βία μεταξύ των μερών, καθώς και στην επίδραση που αυτή μπορεί να έχει στις διαπραγματευτικές τους θέσεις:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο διαμεσολαβητής κρίνει ότι, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της διαφοράς, η διαδικασία διαμεσολάβησης δεν ενδείκνυται, τερματίζει τη διαμεσολάβηση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32,

- (ι) όπου κρίνει ότι οποιοδήποτε από τα μέρη στη διαμεσολάβηση δεν είναι σε θέση ή δεν είναι πρόθυμο να συμμετάσχει στη διαδικασία ελεύθερα και πλήρως, εγείρει το ζήτημα και εξετάζει το ενδεχόμενο τερματισμού της διαδικασίας της διαμεσολάβησης, και
- (ια) αποτρέπει χειριστική, απειλητική ή εκφοβιστική συμπεριφορά από οποιοδήποτε από τα μέρη και διεξάγει τη διαδικασία κατά τρόπο που να ανατρέπει, στο μέτρο του δυνατού, οποιαδήποτε ανισότητα ισχύος μεταξύ των μερών:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που διαφαίνεται ότι οποιαδήποτε τέτοια συμπεριφορά ή ανισότητα πιθανό να καταστήσει τη διαμεσολάβηση άδικη ή αναποτελεσματική, ο διαμεσολαβητής λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, για να εμποδίσει το αποτέλεσμα αυτό, περιλαμβανομένου και του τερματισμού της διαδικασίας, αν κρίνει αυτό απαραίτητο.

(3) Διαμεσολαβητής στον οποίο προτείνεται να αναλάβει ή ο οποίος έχει ήδη αναλάβει τη διεξαγωγή διαμεσολάβησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, δηλώνει εγγράφως και έγκαιρα, πριν αποδεχτεί τον διορισμό του ή αμέσως μόλις διαφανεί, οποιαδήποτε σύγκρουση συμφέροντος ή οποιοδήποτε περιστατικό ή οικονομικό ή άλλο συμφέρον το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει ή να δώσει την εντύπωση ότι επηρεάζει την ανεξαρτησία του και αρνείται το διορισμό του ή παραιτείται από διαμεσολαβητής για τη συγκεκριμένη διαμεσολάβηση, ανάλογα με την περίπτωση, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν ρητά και γραπτώς ότι αυτός είναι σε θέση να διεξαγάγει τη διαμεσολάβηση σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2).

(4) Για τους σκοπούς του εδαφίου (3) τεκμαίρεται ότι υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με διαμεσολάβηση στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- (α) Όταν υφίσταται προσωπική ή επαγγελματική σχέση του διαμεσολαβητή με ένα από τα μέρη στη διαμεσολάβηση·